

Naslov: Šolske in dijaške zadruge kot učni pristop k socialni ekonomiji

Izvajalec: asist. dr. Karolina Babič

Cilji usposabljanja:

Usposabljanje naslavlja potrebo učiteljic in učiteljev državljanske vzgoje v osnovnih in srednjih šolah po znanju in veščinah za vpeljavo kritičnih družbeno-ekonomskih vsebin. Učitelji in učiteljice v osnovnih šolah imajo za vsebine »financ, dela in gospodarstva« v 8. razredu programa pripravljene pretežno vsebine vezane na prevladujoč kapitalistični gospodarski sistem, medtem ko niso usposobljeni za uvajanje ekonomskih vsebin, ki odstopajo od tega prevladujočega modela, kot so vsebine socialnih in solidarnostnih ekonomij (socialno podjetništvo, združništvo, invalidska podjetja, skupnostno upravljane ipd.). Podobno velja za učitelje in učiteljice v srednjih šolah, ki niso zadostno usposobljeni za vpeljavo teh drugačnih ekonomskih vsebin v povezavi s štirimi ravnmi državljanskega angažmaja (na osebnem, družbenem, državnem in globalnem nivoju) v kontekstu vsebin »delovanje in pomen gospodarskega sistema« (še posebej je usposabljanje vezano na osebni in družbeni nivo). Učiteljicam in učiteljem državljanske vzgoje prav tako manjka orodij za vpeljavo tovrstnih vsebin skozi praktično projektno delo učencev in učenk oziroma dijakov in dijakinj.

Cilj usposabljanja je učiteljice in učitelje državljanske vzgoje v osnovnih in srednjih šolah opremiti za uvajanje vsebin socialne ekonomije v pouk skozi učne zadruge oziroma kooperative, torej skozi prakso (simuliranih) šolskih in dijaških zadrug.

Metode:

Udeleženke in udeleženci usposabljanja bodo osnovna znanja o socialni ekonomiji in učnih zadrugah pridobili v obliki kratkega uvodnega predavanja, nato pa bo pretežni del usposabljanja temeljil na vajah, v okviru katerih bodo predstavljene in preizkušene tehnike ter didaktična gradiva, ki jih bodo lahko učiteljice in učitelji nadalje uporabljali pri pouku oziroma mentoriranju šolskih in dijaških zadrug: vaje za prepoznavanje skupnega interesa v skupinah, vaje za kritično vrednotenje različnih ekonomskih sistemov, didaktični pripomoček za poslovno modeliranje prilagojeno za zadruge in socialna podjetja, vaje za pripravo in izvedbo skupščine/občnega zbora članov organizacije, igra vlog z menjavo funkcij v organizaciji, vaje za argumentirano razpravljanje in konsenzualno sprejemanje odločitev, vaje za razumevanje skupinskega dogovora kot pogodbe s pravicami in obveznostmi ipd.

Opis:

Usposabljanje bo ponudilo preplet dvojega: prvič, predstavitev temeljnih značilnosti socialne ekonomije (še posebej socialnega podjetništva in združništva kot najbolj pogostih oblik) ter umestitev socialne ekonomije v družbeni, ekonomski in politični kontekst, še posebej glede na ostale vsebine državljanske vzgoje. In drugič, predstavitev vzpostavljanja učnih zadrug (šolskih in dijaških zadrug) kot praktične metode poučevanja vsebin socialne ekonomije. Šolske in dijaške zadruge se kot simulirane/projektne organizacije oz. podjetja ustanavljajo s strani skupin učencev in učenk/dijakov in dijakinj, pod mentorstvom učitelja ali učiteljice, z namenom, da se učenci in učenke/dijaki in dijakinje skozi prakso učijo prepoznavati skupne interese in potrebe, da skupaj na temelju demokratičnega odločanja odgovarjajo na te potrebe, da spoznavajo odgovornosti in pravice v skupnem upravljanju procesov in premoženja (npr. upravljanje šolskega vrta, radio/teater kooperativa, organiziranje sejmov in izletov, solidarnostni sklad itd.), da praktično spoznajo, kaj je solidarnost in zakaj je pomembna v družbi, da se učijo odgovornega odnosa do potreb skupnosti, da se učijo prepoznavati razlike med individualnimi potrebami/željami ter potrebami skupnosti, da se učijo vključevati naslednje generacije

in jim predajati upravljanje itd. Usposabljanje bo udeleženke in udeležence opremilo za uvajanje vsebin socialne ekonomije v pouk skozi učne zadruge oz. kooperative ter za mentoriranje takšnih učnih zadrug.

Učni izidi

Udeleženke in udeleženci:

- Poznajo temeljne značilnosti socialne ekonomije ter podrobneje razumejo nekatere oblike organizacij socialne ekonomije kot so socialna podjetja in zadruge oz. kooperative.
- So sposobni kritično umestiti socialno ekonomijo v širši družbeni, ekonomski in politični kontekst.
- Poznajo šolske in dijaške zadruge kot praktični učni pristop za uvajanje vsebin socialne ekonomije v osnovne in srednje šole.
- So sposobni uporabljati različne tehnike in metode (vaje, didaktične materiale in naloge) za usmerjanje/mentoriranje skupin učencev in dijakov, ki oblikujejo šolske in dijaške zadruge.
- Znajo kritično iskati in uporabljati vire s področja socialne ekonomije ter učnih zadrug z namenom nadaljnjega samostojnega dela in lastnega učenja na tem področju.

O izvajalki

Karolina Babič je samostojna raziskovalka in svetovalka na področju socialnih in solidarnostnih ekonomij, še posebej na področju združništva. Pri ustanovitvi in razvoju je svetovala več kot petdesetim zadrugam, socialnim podjetjem in nevladnim iniciativam ter vodila nevladno organizacijo Združenje CAAP, so. p. Je doktorica filozofskih znanostih. Na Doba Fakulteti poučuje predmete s področja socialne ekonomije. Prav tako pa kot učiteljica in raziskovalka sodeluje z več nevladnimi organizacijami ter fakultetami in šolami.